

voltak a szónak igaz értelmében szakértők, vagy ha azok lettek volna, a munkálatok nem a hozzáértők tanácsai szerint 's nem a műtudomány szabályai-val egyezőleg hajtottak végre. A tapasztalati adatok által fel nem világosított törvényes intézkedések sikeretlenségét nyilván mutatja legközelebb egy kétségszoros szándék: a tagosztály behozatalának felakadása. Mi lett volna könnyebb, mint a régi divatozó szokás szerint, néhány helység szabályozásánál műértők közbejöttével teljesen kimerítő adatokat szerezni, az előforduló nehézségekkel, akadályokkal előre megismerkedni, azok elhárítására célszerű törvényeket alkotni, 's mind a törvényes, mind a műtudományos eljárást kezdettől fogva végig pontonként, mindenek egyiránt kötelező félreérthetetlen utasításba foglalni; holott most a hozott törvények általánosságának beállott következménye nem más, hanem hogy az eddig zsinórmértékül szolgált kegyelmes utasítás (benigna instructio) félrevetett, a célszerű törvények félreértettek, 's az eddigiekből ítélvén a mezei gazdaság felvirágoztatásának ezen egyik legfőbb 's néhány évvel ezelőtt mindenek egyiránt elismert hathatós eszköze, ha többel nem, egy századdal legalább minden bizonynyal feltartóztatott. Talán ismét elő fog vétetni; féltő, nehogy pusztán szemléleti uton az is, a mi mostan csaknem legyőzhetetlen akadályokkal jár együtt, végtére teljesen kivihetlenné tétessék. Tapasztalatok, részletes vizsgálatok tételére, adatok gyűjtésére szükség ugyan feláldozni egypár évet, 's néhány ezer forintba menő költséget, az igaz; de ha meggondoljuk, hogy midőn gyakorlati uton szerzett ismeretekkel a tagosztály, felteszem 10 év alatt 10 millió költséggel minden várakozást kielégítő foganattal végrehajthatott volna, ugyanezen célú különben 100 év alatt 100 millióval is félig meddig sem érhetjük el, könnyen állíthatjuk, hogy némely sebes haladás századokkal vetheti hátrább a közjó kifejlődését, némely egypár évi késedelem pedig, ugyanazt századokkal megdithatja előbbre.

Szegedelmések. A miskolczi tűzkárral-lotta k részére szerkesztő hivatalunknál letűnt t. Kállay Ferencz úr 1 p. ftot. L. I. 2 p. fr. Az eddigi segély-összeg tehát 23 p. forint.

A buccarai kerület jégkárvalottai fölségelésére a Világ szerkesztőségénél legújabbán t. Hrabovszky Sándor úr járult 2 p. ftal. Az eddig gyűlt 65 p. ftnyi összeget rendeltetése helyére már elküldötte a Szerkesztőség.

Necrolog.

Csákberényi júl. 20. Midőn oly személyek fölött kondul meg a sirharang, kiknek éltök szakadatlan jótémény volt, akkor a jobb gondolkodásukat bús érzemények szállják meg, mert letűntökkel a jobb lelki emberbarátok koszorúja csorbul 's mert a szeretet, és könyörületesség nemes gyakorlata szűnik meg. Illy mély fájdalom szállott meg jelenleg egy tiszteletes környeket, midőn Moórnak földesasszonya mlgos Lambert, született b. Luzenszky Borbála grófnő f. hó 16án, élté 76k. évében jobb létre szenderült. A nemes hölgynek elhunyt, mivel csupán 's kizárólag emberiségnek élt, a honnak gyászai közé méltán tartozhatik. Hasonlíthatlan bőkezűségének leg-szebb tanúi ama számos férfiak, kiket mint gyermekeket tisztelt 's jobbággyai köréből kiszemelni, 's hajla-

ruk szerinti tudományokban, saját költségén, kiképeztetni kegyeskedett. Közülök sokan, igen sokan, a honnak kitünőbb hivatalaira helyezték. Szeretetének nem volt elég, elosztani javait 's a szegényeknek adni; ő forrón pártfogolta az ügyefogyottakat, kegyesen ápolgatta a betegeteket; sőt hogy tágas urodalmában még a jövevény se érezzen inséget, a naponta számukra rendelt tápszeréken kívül Moórrot kórházat alapított, melyben az utazás kellemetlenségétől, vagy a nyavalyák súlya alatt ellankadt vándor enyhületet, orvosságot nyerhessen. Vendégszeretete, 's nemes leereszkedése országsterete ismeretes. Koporsóját kesergő fia Ferencz cs. kir. tábornok, és Rudolf cs. kir. kapitány a hadiseregnek, nemkülönbön egy roppant népgyülekezet környezé részint hála, részint a tiszteletkönyveivel áztatva azt. Ő kedves vala Isten és ember előtt. Aldás, és béke hamvaira! A-s.

Nemzeti színház.

Minél borzasztóbb azon gyászos csapás, mely legközelebb egyik legvirágzóbb hazai városunkat Miskolc-zot, a honi kereskedés és nemzetiség ezen nagyjelentőségű élethelyét, a rémületes tűzvész által érte: annál hőbb hazafiai öröm fogja el mindenki keblét, kit a sors kedvező körülménybe helyezett, hogy vagyonával vagy tehetségével áldozhatik a leirhatlan inség némi enyhítésére. E szent érzet sugallatát követve hazájához és nemzetéhez különben is oly hő ragaszkodással viseltető 's most helyben mulató jeles művész Schodel Rozália asszony, ki nemcsak honi művészetünk körében, hanem legújabbán a külföldön is művészetéhez méltó koszorúkat aratott, önkényt ajánlkozott alólírtak itt mulatása alatt ez emberszerető nemes cél elősegítéséhez ereje szerint járulni. — Alólírt nemcsak legnagyobb örömmel fogadta ezen valódi honleányhoz legméltóbb ajánlatot, hanem legkedvezőbb szerencsájének tartja magát is a tisztelt művész által azon kedvező körülménybe helyezve látni, hogy illy módon saját jövedelmeivel is minél jótékonyabban járulhat a szenvedő emberiség áldozatoltárához, minek következtében édes örömmel értesíti a t. cz. közönséget előlegesen, hogy Schodelné asszony a jövő hó folytatában a leégett miskolcziak fölségelésére Bellini „Beatrice di Tenda“ című nagy operájában — melyet a fennevezett művész egy-kori működése tün nemzeti színpadunkon oly kedves emlékeztető — lesz szerencsés föllépni. — Addig is a t. cz. közönséget előlegesen értesíteni kedves kötelességének ismeri. Pesten, júl. 28. 1843. Bartay Endre, a nemzeti színház igazgatója.

Szinte nemzeti színházunkban kedden, augusztus 1én először fog adatni „L o v a g - s z ó.“ Vigjáték 4 felv. — Irta Raupach, fordította Szigligeti. — Löwe Lajos ur, cs. kir. udv. színész, a bécsi cs. kir. várszínház rendezője, Don Filiberto lovag szerepében, e nemzeti intézet iránti szeretetét tanusítandó, mint vendég, szíveségből lesz szerencsés föllépni.

Vidéki vegyes közlések.

Zalából. Sümeg, július 23. — Itt Sümegben Forintos Görgyünk mai nap 3. helyen tart lakomát a nem adózni akaró nemeseknek; a lakoma estve tartatik és mindeniken mintegy 200 nemes jelenik meg azon intelligens rész által aláírott nemesek közül is, kik áldozni akarnak, még pedig balatonmellékiek is lesznek jelen. A kibékülési vagyis inkább követválasztási gyűlés aug. 27ke körül lesz; megtartatik az évnegyedes gyűlés is

aug. 7kén, melyben a felveendő tárgyak közt legfőbb helyet foglaland Zalának megidéztetési kérdése. Majd meglátjuk, e gyűlésben Zalának értelmesb része a tárgynál mikép fog nyilatkozni! Ugyanekkor megtudjuk majd azt is: vajjon az egyértelem 's érzelm helyreállíthatatik-e vagy sem?

Deák Ferencz, hazánk kitünő jellemű férfit a kegyetlen halál az élők sorából alig hogy kinem ragadta; mert mint halljuk, e jeles hazafi a zalaapáti szerzetes férfakkal Zala folyóján csolnakoznál, midőn e multság végével a sarka szélén állt 's meghajolt, a csolnak megbillent 's Deák Ferencz ur vízbe esvén, a kegyetlen víz elnyelte — de az egyik egyházi egyén vízbe nyult — 's a már haldoklót imígy megyénk öröme, 's hazánk holdogságára a halál karjai közül megmenté! —

*△ Biharból. N.-Várad júl. 21. — Julius 20kán Biharnak rendkívüli közgyűlése volt. — A követuraktól érkezett többrendbeli jelentések tárgyalása végett rendeltetvén közgyűlés, azon jelentések egyenkint felolvastattak, azokból az országgyűlés folyamatát érthettük, különösen terjedelmesen érintetvén a vallási, főképp vegyesházasságok érdeklő események. Ujabbán utasításul adatott a követeknek, hogy alaptörvényt hiányosan alkotni nem engedvén, míg a vallás dolgában ő Felsége törvényt úgy nem szentesít, mint az hozzá felterjesztett, addig e tárgyban semmi törvény hozatalában meg ne nyugodjanak. A büntető rendszert illetőleg, az országos választmány javaslata során, e megyei választmány által kidolgozott észrevételek összegéből nevezetesen feljegyezhető kívánatok: 1) A halálos büntetések tökéletesen szüntessenek meg. 2) Az országos választmány separatum votuma elvében, a fenytő törvény sulya alá eső esetekben elv is pártoltassék. 3) Az eskütszéki rendszer célirányosb lévén, mint az országos választmány által javasolt bírói eljárás, a magán vélemény szellemében e rendszer behozatala eszközöltessék, oly megjegyzéssel, hogy eskütszéki bíró lehessen mindenki, ha 100 ftnyi jövedelme nem lenne is, de különben elég értelmességgel bír. 4) Felségértés esetében ne a királyi ítélő-tábla tegye a vizsgálatot, sem abban mint első bíró ne ítéljen, hanem más rendelőndő articularis bíróság. 5) A tisztviselők elfoglaltása, 's kevés száma miatt, nem elkerülhetlenül a szolgabíró, és eskütt együtt tehessen csak vizsgálatot, hanem maga egy eskütt, vagy más kirendelőndő alkalmas egyén is. 6) Complicitások esetében a katonai egyének is polgári bíróság ítélete alá tartozzanak. 7) Fenyítéket érdemlő kihágásaikra nézve a papi személyek is polgári bíróság alá vettessenek. — A katonai élelmezés és szállásolás, még e jelen országgyűlésen egyezkedés által hozassék tisztába; a katonai előfogatok díja minden országgyűlésen határozatván meg. — A Duna szabályozása mellett a Tiszaé egyuttal vétessék foganatba, minthogy ebbe a hon legtermékenyebb vidékeiről folyó folyamok szakadván, ez által ezek rendezése is könnyíttetnék. —

—+— Árvából, júl. 6. Jun. 20. kezdődött 's 28kán bevégzett évnegyedes közgyűlésen olvastattak előlegesen a követi jelentések 's a hozzájuk mellékelt k. kir. előterjesztvények, melyek üdvös pontjait a KK. és RR. a megelégedés teljes örömevel fogadták, belőlük a böles kormány közzjóra törekvő szándéka, a haza boldogsága 's a nemzet virágzására célzó igyekezete eddig példátlan mértékben világlik ki, 's azért háláörömeiket jegyzőköny-

leomoltam mellé, dühöngtem — örült ígékert tördeltem — 's elrohantam.

Hogyan? kérdem csudálkozól, áthatva fájdalomtól, az idegent — 's ön túlélheté Olinka halálát?

Az idegen rám szegé szemeit, melyekben félelmes téboly mutatkozott. Túlélhetem-e? felelé oly hangon, mely banni kiséte kérdésemet, mit gondolatlanul oda veték, — túlélhetem-e? igen! O az emberi természet alkotmánya kétségbeesés és boszu sarkain forog. Futottam — hirtelen ismeretlen vidéken találtam magam. egyedül — égő fájdalom kintársaságában. A tört, mely által mindenem elveszett, enszivemnek irányzám. Ekkor a boszu anygala intett — látam haragos alakját vérpalástban lebegni előttem, hallám iszonyu szavát, mely furiákat oltott lelkembe, 's magammal kiengesztelt alvilági szelleme. Éjjel nappal jöttem, míg e vidéken egy erdős emberszeretete magánál marasztott — azóta a rengetegben lakom, hazám, Olinka és Orlow társalognak velem az éjjel csendes óráiban.

Lélekben megrázva vevék bucsut az idegentől, ki rohanó völgy folyam partján tátongó mélység felett távozott. Ez eset óta mindennap megfordultam az erdőszlak körül, keresve őt, hogy bánatát lehetőleg enyhítem. Az idegen örökre eltűnt.

VII.

A furdólet véget ért, mint minden a nap alatt. Viszonyaim a megye egyik csinos mezővárosába kényszerítének, melynek történeti jelentősége mindannyiszor ujítva hatott egyformaságomra. Néhány hó előtt eszemcsere 's lélekmozgás végett kisdud olvasó kör alakult, mit a vidék jelesbejei nemes ösztönből tevének. Egyik itt lakó is-

merősöm egy délutáni napon karöltve vezetett fel a csinos olvasó termekbe, hol minden jelentősb ujság tárva állott. Egyik dícséretes honlap a következő rövid tartalmu ujságot közlé a lengyelhatárszéleiről:

Junius hó 20án Orlow ezredes, ki egy szökevény kihívását visszaveté — általa erőszakkal meggyilkoltatott. A bűnös — félve a törvény sujtó kezétől — öngyilkossá lön. Nemes László.

Egy remekmű.

Ma ismét azon élvezetdús órák egyikében részesültem, melyek oly gyéren tűnnek fel az életben, hogy a szemlélő lelket valódi művészet titkaiba tekinteni engedjék, 's melyek épen azért, mivel oly gyérek, annál hatásosban emelik az embert a bámulás magasztaltságiba. Igen nyájas olvasó! én egy műélvben részesültem, melyben hogy te is minél előbb részt vehess, ha egyebiránt lóbob kebledben a művészet tiszteletére bármi csekély lángocska is, szivemből ohajtom.

'S kérdezed, mi ezen remekmű, melynek szemléletén annyira elragadtam? Válaszom: egy fa, — egyszerű fa. Azt hinnéd, hogy az világhírű festész teremő lángeszének szüleménye? oly eset munkája, melynek pusztá említésénél meghódol a geniuszt imádó műtisztelő? Csak a kép anyaga egy iv fekete papír; eszköze mellyel készült, egy négy ujnyi hosszú karesu ollócska; készítője egy eddig ismeretlen, szerényen elvonult, 's magát készakarva homályba burkolt igénytelen hazánkfi. A lelkesültséget, mely e fiatal embert műve iránt áthatja, csak a mű remeksege haladja felül, 's a kép művészeti töké-

lyével, annak, hogy úgy mondjam, csupán belső böleszete, mely bölcseleti felfogása 's elrendezése tarthat sülygyent.

„Ah, tehát ollóval papírosbul kivágott fa? — mondanadják némelyek: — ismerjük az efféle nyirbálásokat, láttunk elegend életünkben, abban nincs semmi feltűnő stb.“ — De engedjék meg, hogy felvilágosítsam önöket; önök tévedésben vannak, — tévedésben, ha azt hiszik, hogy illyesmit vagy ehez hasonló már láttak, — sőt tévedésben, ha azt gondolják, hogy e művet csak képzelní is képesek. Ezt egyenesen látni kell; ha annyi másban, úgy bizonyosan itt is, a képzelődés — csalódás.

Nem említem a fáradságot és türelmet, melyet a művész — engedje hogy itt úgy nevezzem, bármennyire idegenkedik is e nevezettől — majd egész két év alatt művére fordított; nem a rendkívüli mechanikus ügyességet mellyel az eszményi képnek, mikép az a szellem előtt lebeggett, létesítése megkivánt: csupán az egész összeállítás, a részek összehangoztatása, csupán a művészeti bensőség, mely az egészet bélyegzi, a művészeti szellem, mely rajta előmlik, tárgya jelen figyelmzettetésemnek.

Belépvén a szerény fiatal férfiú szobájába, tisztelt olvasó, előtted áll fehér háttalra támasztva a kis ollónak, — két üvegtábla közé szorított, 's illetőleg ragasztott, bámulatos műve, egy ezeréves cserfát tüntetve elő egész királyi pompájában. Első tekintetre az egész igen egyszerűnek látszik; de vizsgáld közelebbről, vizsgáld művészi figyelemmel, vagy csak műkedvelő szemmel, 's el fogsz csudálkozni a művészség azon fölkentségén, mellyel minden vonal tanusít. Nincs ecset, melly illy finomsággal ennyi erőt, illy egyszerűséggel ennyi hatást párosítson.

villeg kijelenteni, 's követjeik által, ő Felségének országgyűlésileg nyilvánítani elhatározták. Egyébiránt a k. kir. előadások bővebb taglalását választmányilag tárgyalatni rendelték, azok némely pontjaira eleve megjegyezvén, hogy a 3ik pontban érintett városok elrendezési tárgya országgyűlésileg kiküldött választmány munkálatára bízva lévén annak eredménye bevérandó lesz. Az utolsó pontban foglalt küldöttségi díjak iránt pedig: hogy jövőre illy költségek kevesbitése 's az illető pénztár megkímélése tekintetéből a küldöttségi tagok ne olly számosan neveztesse, vagy pedig a küldöttséghez bocsátott minden tárgy lehetőké az országgyűlés alatt választmányilag tárgyalassék inkább. Többiben az eddig kiadott 's a 8ik pontban említett választmányi költségek országpénztárból visszatérítendése iránt ő Felsége azok elengedésére országgyűlésileg megkéressék. Hogy ha pedig a kívánt összeg lefizetése csakugyan az országos pénztár terhére esnék, 's a hatóságokra kivetendő rovat szerint behajtandó lenne, e megye követi ahoz csak akkor járuljanak, ha e megyére nézve, melly az illető rovatra nyilvános aránytalanságban áll, az igazságos arány országgyűlésileg megállapítani fogja. A fenséges Nádor által közölt, katonai élelmezést és szállásolást, és büntető's javító rendszert tárgyzó munkálatok, úgy szinte Györmegyeének egy nemzeti őrsereg alakítását érdeklő javaslata, valamint Zemlénnek a puszták benépesítésének eszközzése iránti levele az országos tárgyakban állandó munkálandó megyei választmányhoz utasítottak. Pest városának a küldöttségi tagoknak szolgált szállások fizettetését szorgalmazó levelére, midőn az orsz. küldöttségi szállásoknak megtérítése tárgyában törvény nem létezik, de ha azok fizetése a jelen országgyűlésen netalán törvényileg meg is állapítanék, az a multa semmikép hanem csak jövőre szolgálhatna, annál fogva Pestvárosnak abbéli kívánsága nem pártoltatott. Györmegyeének a honfúsítandók iránt javasolt szabályozása teljes helybenhagyással 's köz megelégedéssel fogadtatott, 's az a szerint eljárando követek nemcsak jövőre, hanem most is Tolnamegye által ajánlottakra nézve a kívántató adatoknak és hiteles bizonyítványoknak előbbi közlésére utasítottak. Előfordultak még több megyei 's városi hatóság köz érdekű levelezései, mellyek, részint azok iránt hozott határozás, és a szerint ki is adott utasítás tekintetéből tudomásul vétettek, részint választmányi tárgyalásra bocsátattak. Tovább a kóborlók iránt leérkezett m. k. helyt. intézvény következtében, mennyiben a koldulás e megyében is nagyon elterjedvén gyakran lopásokra is szokott fajulni, mikről főké az a külföldi zsidóság vádoltának, jövőre a koldulásnak általános eltűlése mellett, e megye kebelébe költözködő 's éldegelő külföldi 's vidéki zsidókra 's egyéb hasonló egyedekre nézve határozatott: hogy olly egyén, melly e megyébe költöztvén, keresetmódját bebizonyítani képes nem leend, eredeti helyére azonnal visszautasíttassék, 's ezen határozatról némely megyék, mellyekből az illy kolduló zsidók 's kóborló cigány csoportok többnyire erednek, értesíttessenek; nemkülönben szomszéd Galliczia is a Helyt. tanács utján tudósíttatni rendeltetett, egyszersmind megkéretni, miszerint az illető harminczadokat is, hogy az efféle nyomorú 's kolduló egyéneket által ne bocsássák, figyelmeztetni méltóztassék. Évnegyedes törvényszék szeptember 11re, közgyűlés pedig sept. 19re és a kir. előadásokat tárgyzó választmányi munka hitelesítésére közgyűlés július 25re határozatott.

Sőt azt hiszem, hogy ecset illyesmit teremteni egyáltalán nem képes, mert olly mezon áll e mű, mellyre azt az ecset nem követheti: — legfőkébb is tollrajz, vagy aczélmetszettől várhatni illyest, de hogy az illy kevés szegédszerrel ennyi erőfeszítés ki, kétem. Itt nincs háttér, és előtér, mellyek a rajzot és festvényt annyira emelik, nincs gyöngébb 's mélyebb, halványabb 's erősebb színezet, melly az árny és világ, erő és szendély feltűnését annyira könnyíti: — itt csupán egyetlen, ugyanazon fokozatu fekete szín van, a papír változhatlan színe, mellyel a művész rendelkezhetett; 's még is illy bámulatos hatás! A hát- és előtér az egyszerű lapfelületen a legfinomabb metszések és kanyarulatokkal az olly önmagának teremté; a lombozatok különválását 's össze olvadását, az árnyéklát 's világosság célszerű fokozatát az olly teremté! 's az egész művön nagyszerű fellegas alapszméje, az eszményiség kifejezése ömlik el. A művész a természetet alkotása tikaiban leste meg! Az idomok aránya, az ágak viszonyosan megfelelő erőfeszítése, a lombozatok erősödős tömörsége 's izletes elrendezése, mindez mély elmélkedést, mély tanulást bizonyít. Illyenné kelle lenni a teremtés fájának, ha azt semmi külbefolyás nem akadályozza fejleményében, nem csonkítja, el nem torzítja; mi helyt az első önkényleges görbülés megtörtént a fa derékán, meg volt vetve az egész alkot alapja, — ezen görbülésen kelle az egésznek indulni; mi helyt kisarjadzott az első ág, messze kinyulandó a lombok tömkelegébe, meg volt alapítva az erőnek mindig természetesen kifejlést követő további képző irányja. Ebben fekszik tulajdonképen e műnek belső értéke, — 's ez a művészeti bensőség. — E

*** Krasznából. *) — Rendes alispánunk elnöklése alatt jun. 22kén kezdődött évnegyedes közgyűlésünk eredményei ezek: Olvastattak a főkörmányszéki következő rendeletek: 1) a 20 mérföld-távolságnyi különböztetéssel módosított postabérre nézve érkezett rendeletre, — a nmélt. főkörmányszék, fölrát utján megkéretni határozatott, hogy mivel a posták dolga, mind az App. és Comp. constitutiókban, mind a Leopolddali kötlevel 18. ugy az 1791. 23. t. cz. szerint országilag érdekeltetett, ő Felsége előtt a körmányszék eszközölje ki, hogy a postabér tétessék törvényes kezelés alá. 2) Azon főkörmányszéki kérdésre: nem volna-e célszerű a katonai élelmezés és állomásozás tárgyat árcsökkentési uton kiadni? felírásban feleletül adatik: hogy mivel a katonaság tartása a leopoldi kötlevel 17. pontjában világos szavakkal a kir. kincstárra van átruházva, az adózó nép kára nélkül, — ennek mostani szerfelett káros állása országgyűlésileg hozandó törvénnyel állíttassék piaci árra. 3) ő Felségének azon k. k. leirata: miszerint a sebész tudomány tanulására, Erdély részéről is szükséges kellékekkel bíró egy személy be fog vétetni, — hálás érzéssel fogadtatott. 4) Megyei írószerekre, a tartományi pénztárból évenként adadni szokott 97 fr. 39 kr. pp. mennyiségen felül a mult katonai évben 9 fr. 3 krral pp. feljebb rugó többség el nem fogadása mellett, — a takarékoskást komolyan ajánló főkörmányszéki rendeletre feliratott, hogy, ha a M. Therézia uralkodása alatt megállapított rendszeres mennyiség mértékét, az akkori és mostani irodalom pályája tágas mezejével, a legfőbb dicasteriumokon kezdve, az utolsó feluszékeig vett szempontból egybevetjük; ha egy negyedrészt iv papirosra írjuk is azt, mire a csupa illendőség fél vagy egész ívet kíván, még sem lenne elég azon 97 fr. 39 kr. pp. írószerekre; reménylik tehát a RR., hogy ha előre tétetik a szükséges pótlékdás iránti folyamodás; mint a fogházak, rabok, hidak 's megyei egyéb középületek, ugy az írószeközök körül is a főkörmány kezelése alatti házi pénztárunkat nem fogja bezárva tartani. Ugyan e pontból 5) A megyei mérnök számára írószerek adását megtiltó külön rendeletre, a mérnök oda utasítottatott, hogy a tartományi építészeti hivatal utján igyekezzék írószereket nyerni. — 6) A főkörmány utján, azon k. királyi leiratra, hogy az erdélyi mult országgyűlési követek pótlékdiját önkéntesen megfizetni nem akaró egyének a fizetésre nem kényszeríthetnek, határozatott: hogy a megye tanácskozási terében megígért mennyiség, 's annak küszöbén kívül tartozása adóssággá válik; és így a RR. a Mátyás 6dik dekrét. 64dik t. cikkelyén épült előbbeni határozatuk mellett maradnak. 7) és 8) Nádor ő fensége az 1840. évi 3. és 5. t. cz. következtében a katonai szállásolást 's élelmezést, nemkülönben a büntető-törvénybeli választmányi munkálatokat saját kezével magyar nyelven aláírt kisérő levele mellett megküldvén, mindkettő hosszas éljenezéssel fogadtatott, és mindkettőre nézve, ő cs. kir. fonségéhez alázatos köszönet és aziránti kéréssel küldetett, hogy az ezekben látható üdvös célok elérésére 's használására eszközt, módot és alkalmat nyújtani — az azokról tanácskozásban, még e jelen országgyűlésen képviselői uton megjelenhetésünk által, kegyelmesen méltóztassék. 9) Testvér Zarándmegye, hozzá intézeti atyafiságos tudósításunkra, megírta: hogy még kétes sorsa el nem dől, sem

*) Későskén kapván csak most közölhetjük.

Szerk.

az erdélyi, sem a magyarországi hongyülésre követeket nem küld; addig semmiféle rovatalt magára nem vesz; inkább töröltessék el az 1833. 21. t. cz., mintsem tovább is függőben legyen. Végre hogy a jelen magyarhoni országgyűlésre követeket nem küldött: — mind ezeket testvéri érzéssel, 's helybenhagyással vették a RR. — 10) Torna megye atyafiságos válasza, mellyben megírja, hogy ő cs. k. Felségét a részek minélelőbbi visszaesatoltatása siettetésére; 11) Bereg megyének szinte értesítő válasza, hogy Erdélynek Magyarhonnali egyesítését és a részek vissza kapcsolását ő Felsége előtt sürgette, minden vallásnak, az unitariának is szabad gyakorolhatását követeknek utasításul adta, meleg kebellet fogadtattak. 12) A Scontrók sorában, a kirendelt különböző biztossági munkák szóbajövén, azok rendbeszedése, és a gyűlésre beadása a jegyzőhivatalnak kötelességeül tétetett. 13) A törvényszéki fizetési bírák, kik az 1791. 12. t. cz. szerint az egyik törvényszéktől csak a másikig bíraskodhatnak, szabad választás utján a felsőszékre 12, az alsóra 7. számmal, minden zaj és ármánykodás nélkül megválasztattak. — Másnap (jun. 23kán) a tegnapi jegyzőkönyv felolvasása után, egy táblabíró indítványozta, hogy 2 táblabíró tétessék tisztb. törvényszéki táblabíróvá; egy másik tb. pedig a tisztb. jegyzőket kívánta a törvényszéki bírák közé számláltatni. — Előre nem képzelt heves vitázatok, majd neveléséges egybehasonlítások szülemének. Törvényeink szerint, minden bírónak 's eskütnök jog van mindenik törvényszéken, mind tanácskozási, mind szavazási hatósággal jelen lenni, azon különbséggel csupán, hogy fizetésük nincs; — és fizetéses, vagy rendes és fizetéses 3 hónapos törvényszéki táblabírák, választáskor, szóba sem jönnek, és így változást nem szenvednek. Határozatott: az 1ső rendűek mint törvényszerű táblabírák, a 2d. rendűek mint gyakorlatiak, tisztb. táblabírákka nem választatnak. Olvastattak a Nádor ő fonségéhez fogalmazott fölrások; ezek közt észrevétetett, hogy ő cs. k. Fonsége az 1840 évi 3. és 5. t. cikket említette, melly törvényeket még a RR. közgyűlésileg nem láttak; határozatott, hogy a jegyzői kar azok hollétét a mélt. főispáni helyettes urnál kérdezze és tudja meg; a jövő közgyűlést voltaképpen értesítendő. — Kir. tan. Sz. J. mint a somlyai kétséges nemesek megvizsgálására kirendelt biztosság elnöke, magános okainál fogva az elnökségről lemondván, az utána következő tb. A. S. ur neveztetett ki. — A jegyzői hivatal által tegnapi gyűlésben előadatni meghatározott végzetlen tárgyak sorában volt egy hivatalos pénzkezelés, mellyről a jelen volt egyén, ki mint helyettes főbíró az 1839k. tisztújításkor a kijelölésből is a RR. köz kívánatára kihagyatott, azt nyilvánítá, hogy befizette. Mind erre, mind a többire célszerű, helybenhagyó, sürgető, tudomásul szolgáló határozatok tétettek. — Egy huzamos gyakorlatból nemesi bizonyítványt kérő egyének folyamodása — két három szózat ellenére is — tiszt ügyvédi véleményre adatott. — Végre közgyűlésünkben egy váltó-ügyvédségre felszabadító legelőször hallott oklevél olvastatván, a 2ik napigylés eloszlott. — Jun. 24kén multnapijegyzőkönyv olvasásakor észrevétetvén a scontrókra nézve, hogy a határozatok nincsenek részletesen és minden pontot megkülönböztetőleg beírva, H. G. tb. szót emelt, miszerint B. M. fősbíró, kit mint ágybanfekvő beteget tegnap délután 4 órakor meglátogatott kir. tan. Sz. J. jelenlétében, előtte azt nyilvánította, hogy N. L. tb. és volt helyettes fszb. hozzá ez előtt csak 1 órával

Viszánik külföldön.

Örömmel értesítem a magyar közönséget Viszánik Mihálynak a bécsi örültek-intézete főorvosának külföldi utazásáról, hová a kor kívánatait figyelemmel kísérvő, és minden nemes vállalathoz bőkezűleg járuló kormány intézkedéséből 's költségén küldetett, hogy minden, Német, Francia és Angolország nagyobbsszerű illy intézetei belszerkezetét megvizsgálván, a birodalom fő városában tervezett illyenmü célnak megfelelő, 's eddig is a birodalom kimondhatlan kárára nélkülözött intézet létrehozására tervet készítsen. Erdeműs hazánkfiának a vállalata bizonyos sikert szürend, miről különösen azon körülmény is kezeskedik, hogy, mióta a bécsi, még Jósef császár alatt készült, célszerűtlen, 's minden tekintetben börtön-alakú, jelenleg is a régi állapotban lévő őrház kezelése rá bízott, mint valóságos pszichiater tüneté ki magát és bámulatra méltó eredmény koronázta fáradatlan szorgalmát 's szellemi mély belátását. Mintán magyar honunkban egy országos őrz-intézet felállítására szükségé vált 's létrehozását már több nemes megye hön pártolá: bizton remélhetni, hogy a KK és RR hozzájárulta a kívánt célhoz juttatja. Minthogy azonban közkölségéni tudományos utazás nálunk magyaroknál ritkaság, láthatni, milly kedvező ránk nézve főn említett tisztelt tudós hazánkfiának jelen utazása. Azért is bátor vagyok az illetőket felszólítani: kísérnek figyelemmel a derék férfiú jelen munkálatát 's majd ha tapasztalat-dúsra tünd-meg, látnak jónak felszólítani vélemény-adásra a Pesten felállítandó elmekör-intézet tárgyában, annyival is inkább, mert e férfiban az idegen nézetekkel gazdagult hosszas évi öntapasztalat,